

7.12.2017

Kaupunginmuseon lausunto Hakaniemen hotellin asemakaavan muutosehdotuksesta

HEL 2017-009234 T 10 03 03

Kaupunginmuseo arvioi asemakaavan muutosta kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta ja on päättänyt antaa seuraavan lausunnon.

Kaavamuutos koskee katu- ja vesialuetta, joka sijaitsee Hakaniemenrannassa, Kallion kaupunginosassa. Kaavaratkaisu mahdollistaa hotellin, katuaukion ja julkisen rannan rakentamisen osittain täyttömaalle Siltavuorensalmen pohjoisrannalla. Kaavaratkaisulla mahdollistetaan arkkitehtuurikilpailun voittaneen ehdotuksen toteuttaminen kortteliin. Kaavamuutos on osa Hakaniemenrannan ja Sörnäistenrannan asemakaavan kokonaisuutta, jonka tavoitteena on parantaa alueen joukkoliikenneyhteyksiä, tiivistää kaupunkirakennetta, parantaa liikenteen edellytyksiä ja mahdollistaa kaupunkilaisille uutta julkista rantaa. Siltavuorensalmen vesialueen ranta siirtyy täyttöjen myötä.

Kaupunkisuunnittelulautakunta hyväksyi 28.2.2017 Hakaniemenranta ja Sörnäistenranta -alueen asemakaava- ja asemakaavan muutosluonnoksen, jonka osa Hakaniemen hotellin asemakaavan muutosehdotus on. Tällöin lautakunta päätti, että jatkosuunnittelussa Siltavuorensalmen alueesta mukaan lukien Hakaniemenranta järjestetään monialainen suunnittelukilpailu, johon osallistuvilta vaaditaan arkkitehtuurin, maisema-arkkitehtuurin ja kaupunkimuotoilun osaamista.

Alue sijoittuu Hakaniementorin kaakkoispuolelle Siltavuorensalmen rantaan. Suunnittelualue on pääosin vesialuetta. Alueella on nykyisin Hakaniemenrannan jalankulkualue, veneiden kiinnittymisen mahdollistavat rantarakenteet sekä puinen laituri, joka mahdollistaa lauttaliikenteen. Voimassa olevissa kaavoissa alue on vesi- ja katualuetta.

Asemakaavoitus perustelee uutta hotellia seuraavasti: Hotellin sijoittuminen alueelle lisää alueen liiketoiminnan mahdollisuuksia, vetovoimaa ja aktiivisuutta. Rakentaminen muuttaa näkymiä Hakaniementorin suunnasta sekä asuinkorttelin eteläosasta. Hotellirakennuksen massoittelussa ja sijoituksessa on pyritty ottamaan huomioon näkymien muutokset siten, että rakennusta ei ole sijoitettu kiinni Hakaniemenrannan katualueeseen vaan se on pyritty sijoittamaan riittäväälle etäisyydelle rannan täytöille, jolloin näkymien säilyminen osittain on mahdollista eikä hotellirakennus varjosta vanhaa rakennuskantaa kohtuuttomasti. Hotellin läntistä julkisivua on viistetty siten, että näkymälinja torilta säi-

7.12.2017

lyy osittain. Hotellirakennuksen sijainti on kaupunkikuvallisesti merkittävä ja se tulee valmistuessaan erottumaan uutena maamerkinä ympäristössään. Laajat vesialueen täytöt edellyttävät ruoppausta ja kaivuu- töitä, ja nykyiset rantarakenteet puretaan.

Kaupunginmuseon lausunto:

Kaupunginmuseo korostaa, että muutosalueelle ja sen välittömään läheisyyteen liittyy kulttuuriympäristöarvoja, jotka tulee ottaa huomioon. Suunnittelualue rajautuu kahteen RKY 2009 alueeseen: Osuusliikkeiden ja teollisuuden Sörnäinen ja Helsingin yliopiston rakennusten muodostama kokonaisuus Siltavuoren penkereellä. Lisäksi suunnittelualue kuuluu maakunnallisesti arvokkaaseen kulttuuriympäristöön (Helsingin empire-keskusta ja kivikaupunki), johon sisältyy Kruununhaka ja joka pohjoisessa rajautuu Sörnäisten kaupunginosaan. Hakaniementorin kulttuurihistoriallinen ja kaupunkihistoriallinen merkitys on huomattava, joten toriin ja sen ympäristöön tulee suhtautua vaalien.

Kaupunginmuseo pitää täyttömaalle perustuvaa hotellin rakentamista Hakaniemen rantaan kulttuurihistorian ja maiseman vaalimisen kannalta ongelmallisena. Täytöt ja rantarakentaminen vaikuttavat merkittävällä tavalla alueen kaupunkikuvaan ja maisemaan laajalla alueella. Hotelli sijaitsee Hakaniemenrannassa merkittävällä paikalla.

Hakaniementorin suunnasta näkymä muuttuu ja osin peittyy, kun kahdeksankerroksinen hotellirakennus rajaa avointa näkymää kohti Kruununhaan pohjoista kaupunkijulkisivua, samoin Siltavuoresta Hakaniemeen päin katsottuna. Pitkänsillan suunnasta näkymät kohti Merihakaa muuttuvat suljetummiksi. Siltavuorensalmen vesialue muuttuu suurelta alalta rakennusmaaksi ja ranta-alueet ja näkymät kaventuvat merkittävästi. Uusi hotellirakennus erottuu ympäristöstään kokonsa, muotonsa sekä julkisivukäsittelynsä takia.

Hakaniemen tori ja sitä ympäröivät rakennukset, aukiot ja rannat näkyvineen ja historian aikana muuttuneine käyttöineen ovat tuottaneet kiinnostavaa ympäristöä, joka on osa asukkaiden, torin ja rannan käyttäjien mielenmaisemaa. Alueen historia ja sen rakentuminen ovat luoneet omaleimaista helsinkiläistä ympäristöä ja helsinkiläisten identiteettiä, jota tulee kunnioittaa myös uudistuksia suunniteltaessa. Muutosten tulee olla hallittuja ja sopusoinnussa olemassa olevan kaupunkikuvan kanssa. Lisäksi ranta-alue ei saa muuttua luonteeltaan yksityisalueeksi.

Kaupunginmuseo pitää kaavan mahdollistamaa hotellirakennusta paikkaansa liian kookkaana ja massiivisena. Lisäksi sen vaatimat täytöt kaventavat Siltavuorensalmea, mitä kaupunginmuseo pitää erittäin valitettavana.

Helsingin kaupunki

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
Kulttuuripalvelukokonaisuus
Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö
Kulttuuriympäristötiimi,
kulttuuriympäristöpäällikkö

Lausunto

3 (3)

7.12.2017

Museovirasto lausuu vedenalaisen perinnön osalta.

Lisätiedot

Sari Saresto, kulttuuriympäristöpäällikkö, puhelin: +358 9 503756846
sari.saresto(a)hel.fi

Sari Saresto
kulttuuriympäristöpäällikkö

Tiedoksi

Museovirasto, kulttuuriympäristön suojelu
Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus